

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÓDICH CATALANISTA

Any 7.—Núm. 313.—Dissapte 4 d'Agost de 1906

PORTAVEU DE LA ASSOCIACIÓ CATALANISTA Y DEL CENTRE NACIONALISTA CATALÁ

En plena persecució

Les mentides denúncies de *El Liberal* de Barcelona, la campanya insidiosa y enigmática de la premsa madrilenya, han donat lo resultat què's perseguia. Lo processament y l'empresonament de catalanistes és ja un fet. Tornem, doncs, a l'era de persecució, que és el medi més segur pera propagar un ideal y ferlo arrelar a l'ànima del poble abforça indescriptible.

Darrera'l processament dels oradors catalanistes de que parlarem l'altre dia, ha vingut la presó d'en Manau, lo simpàtich redactor de *La Ralla*, qui fa dos días està rigorosament incomunicat, no podent parlar tan sols ab los individus de sa propia família. Convé, a lo que sembla, demostrar que la justicia a Espanya no està anèmica com digué fa poch un ministre, y les espàtules catalanistes són lo meller medi de prova.

Clar és què'n dol a l'ànima que això succeesa, tant per la causa que ho ha promogut, com per la finalitat què's perseguix y les molesties y trastorns que ocasiona. Però aitals procediments per altre banda són los més aproposit pera fomentar lo cada dia més potent progrès de les nostres idees.

Y baix aquest punt de vista, com podríem agrair als nostres perseguidors lo bé que'n fan a nosaltres, per les simpaties que'n guanyen, y'l bé que procuren per Catalunya preparant lo triomf de l'autonomisme?

Ah! Mentreys veiem acostarse a cada moment lo dia del triomf, mentreys lo que abans sols eran ilusions que ab prou feynes se dibuixaven en l'horitzó, van esdevenint properes realitats de qual certesa ja no cal dubtar, nosaltres, y ab nosaltres tots los catalans aimants de sa patria, benim als espies, als calumniadors, als perseguidors, a tots los qui d'aprop y de lluny s'affanyen tant com poden en fer ressucitar l'ànima catalana.

Beneimlos, sí, y procurèm que per tot arreu sian coneguts aquests actes, que per tot arreu se parli y comentin'l martiri del Catalanisme y's veja com se va acostant la seva crucifixió, perquè tothom se convenci de que no s'ha de fer esperar lo repich de campanes anunciador de l'aleluia.

Ja es sabut, de molt temps que causa perseguida es causa guanyada.

EL SEPARATISMO

Se dijo en la Prensa que la «Lliga Regionalista» había acordado publicar un manifiesto en el que, haciendo protestas de españolismo, se desautorizase a cuantos en los mitins ú otros actos de propaganda hiciesen manifestaciones que puedan reputarse separatistas. Aunque no hemos visto confirmado este acuerdo, debería aplaudirse sin reservas, como todos los que tiendan a marcar la verdadera significación del pensamiento político catalán; pero temo que si con esto se tratase de convencer a los que no lo estén, sería tiempo perdido.

No hace muchos días, hablando con unos queridos amigos míos no catalanes, muy distinguidos y estimables, se dolieron de las manifestaciones de separatismo catalán que atribuyeron a casi todos los que, unidos en el movimiento llamado de Solidaridad Catalana, hablan en favor de las reivindicaciones políticas de Cataluña. Y no dijeron atribuirles a todos porque estaban entonces conmigo y su buena amistad les indujo a excluirme del anatema. Procure convencerles de que estaban en un error, recordándoles que la patrioteria es enfermedad común a todos los

pueblos, y diciéndoles que los llamados á curarla en nuestra tierra somos nosotros los que con el nombre de Solidaridad Catalana aspiramos á descubrir en la conciencia del pueblo un generoso ideal que lo eleve á una serena concepción de su misión en el mundo ante la que toda patriotería resulte ridícula. Que hablen en separatismos nuestros patrioteros es un accidente de la vida que nosotros procuraremos no tenga influencia en la Historia; pero no persiguiéndoles como fieras, ni siquiera como hombres malos, sino trabajando por satisfacer el ansia de ideal que palpita en estas exageraciones morbosas del patriotismo.

Y mis buenos amigos me escuchaban sin oírme. Todo esto era música porque, según ellos, las manifestaciones separatistas son evidentes, tan evidentes como generales por desgacela. Y la discusión nos llevó á examinarlas una á una, principalmente aquellas que no podían atribuirse á un exaltado patrioter, dando por resultado que es separatismo catalán el haber puesto en la tribuna de los diputados en el Salón de San Juan una sola bandera española y muchas de las regiones, y el haber insultado en un mitin la buena memoria de doña Isabel, la Católica, imputándole un vicio infamante para una dama. Y, siguiendo la discusión, resultó que Salmerón es un pobre hombre que sigue el movimiento catalán por seducciones del halago, y que Azcárate, á pesar de su entendimiento, no comprende que le están engañando como lo han comprendido mis queridos amigos, según los cuales ni haciendo protestas de españolismo pueden ser creídos los catalanistas.

Me despedí pensando que estamos en frente de una cuestión que no la puede ni podrá resolver la lógica, porque hay un obstáculo pasional que impide a muchos comprender este momento de crisis social iniciado en Cataluña. Por igual motivo, los republicanos que me invitaron á discutir el tema de la Solidaridad Catalana desistieron del empeño al aceptarles la invitación. Solo pueden discutir en el mitin, donde la pasión de la multitud sedienta de justicia no permite analizar la idea y si únicamente expresar los conceptos, artificiosos ó no, que se anuncian como exaltación de los amores del pueblo ó como excitación de sus odios santos.

Entonces recordé unas palabras de nuestro gran Francisco Giner de los Ríos. Al terminar mi conferencia en el Ateneo de Madrid observé que había olvidado hablar del separatismo catalán, y don Francisco me dijo: «No hacia falta, porque cuando un pueblo puede hablar como esta noche, el problema del separatismo no es problema digno de ser tomado en cuenta.» También, por lo visto, el gran Giner es un pobre hombre, á quien estamos engañando como un bendito, y con él a aquellos infelices que se llaman Calderón, Posada, Cosío, que desde las soledades de su aislamiento nos mandan sus simpatías con frases tan expresivas como la del último de los citados: «Estos espíritus son nuestros hermanos.»

No. La lógica no tiene papel en nuestro problema porque ya todas las inteligencias accesibles á su voz están á nuestro lado. Falta convencer á las otras, y á estas no las venceremos mientras tengamos la candidez de permitir que sean ellas las que planteen la discusión. Nos llaman separatistas porque no comprenden nuestro lenguaje más que atribuyéndole este nombre. Es para ellos un descanso cerebral dar con la santa palabra que lo diga todo de una vez, y el mote de separatismo les resuelve toda dificultad. La pasión hace el resto. Somos separatistas por lo que decimos, por lo que pensamos sin decirlo, por el tono de nuestra voz, por la expresión de nuestra cara, porque no gritamos ¡Viva España!, porque lo gritamos sin entusiasmo. Y mientras se permita que la

cuestión se ponga en estos términos, y vayamos dando explicaciones defendiendo-nos de esta acusación, perderemos inútilmente el tiempo, ya que la reflexión no domina en el orden del sentimiento.

Somos nosotros los que hemos de pedir explicaciones. ¿Quién les ha dado la representación de España á los que nos acusan de separatismo? No la tenemos acaso nosotros como miembros activos de una Cataluña viva? Vienen ahora, con una inconciencia impropia de hombres medianamente cultos, á agitar un retoricismo prestado á nuestra desdichada historia colonial, juzgando con las palabras de madre é hija para decir que España es la madre y la niña Cataluña, como si ésta fuese una colonia distinta de la metrópoli. Si de esta majadería deducen su autoridad para llamarnos separatistas, bueno será hacerles notar que nosotros no representamos una colonia, que no hablamos en nombre de una hija, sino de la propia madre. Sepan que nuestro problema no es el problema de Cuba, que el caso no es el del hijo que se emancipa, sino el del socio que quiere ser tan gerente como el primero. Con esta misma palabra, con la de socio, se levantaron las provincias aliadas de Roma en tiempos de Mario para exigir el reconocimiento de una absoluta igualdad de sus derechos con los de la gran ciudad; y toda la lepra de aquella República, que acababa de sacrificar á los Gracos, ahogando sus esfuerzos de reforma social con una mentida predicción demagógica sostenida por héroes á sueldo del Senado, se revolvió agitada contra las provincias, acusándolas también de separatistas; pero antes de la muerte de Mario la igualdad de derechos hubo de ser proclamada.

Pero, ¿es que Cataluña y las demás regiones españolas no tienen legalmente iguales derechos? Sí; legalmente son iguales en su derecho á la miseria, al abandono y al atraso en todos los órdenes de la vida, por haber enajenado su soberanía poniendo la defensa de sus aspiraciones en manos mercenarias. La nación apenas ha sido tenida en cuenta para nada durante los cuatro siglos de nuestras aventuras. Toda la historia de España en este período queda casi reducida á la historia de las disputas de los políticos por el Poder. Frente á la nación y contra la nación han constituido éstos un Estado artificioso con leyes de papel. Y nosotros, al ver á España reducida á su antigua casa solaria, creemos llegado el momento de reunir á todos sus pueblos para sostenerla, reivindicando contra un Estado antinacional el derecho de constituirnos todos juntos por primera vez en nación. Nosotros no queremos el derecho que nos otorgue aquella gente, monárquica ó republicana, sino el nuestro, consistente en que nuestra noción de la vida, nuestra característica regional influya directamente, eficazmente, notoriamente en la dirección de la vida de España.

Y ahora repetimos la pregunta: ¿Quién les ha dado la representación de España á los que en su nombre combaten este movimiento social? Los hambrientos de Andalucía, los campesinos de Galicia, los emigrantes de Castilla que nos estremecieron de horror con el llanto del pueblo de Boado, son tal vez los que autorizan á esa gente para poner por encima de la reparación de sus dolores las tradicionales disputas por el Poder. La causa de aquellos desdichados es nuestra propia causa. Ellos sufren, como nosotros, de haber permanecido sin voz durante cuatro siglos ante la usurpación de su soberanía. Ellos, como nosotros, se han visto privados de constituir la patria común, aportando el tesoro de sus aspiraciones siempre desdichadas. Y cuando en esta tierra catalana se ilumina la conciencia de su derecho, ellos tienen la inmensa desgracia, que nosotros reparemos, de ver explotado cobardemente

su dolor con predicciones de odio contra Cataluña.

Los que no nos entiendan cumplan cuando menos el deber de callarse. No agiten el espantajo del separatismo catalán porque acabar con él es cuenta nostra, pacientes forjadore de un ideal digno de nuestro pueblo. Y los que no sean de esta tierra harán bien en quedarse si quieren contribuir á nuestra obra, que ha de ser de todos; pero harán mejor yendo á sus tristes comarcas, que también necesitan de hijos que las oigan, que comprendan sus pesares y que descubran el ideal de su vida. De lo contrario, podrán á lo sumo enseñarnos cómo se canta la patria con una bandera en la mano; pero esto ni es nuevo ni urge aquí, donde trabajamos para formar una patria grande y próspera que tenga cédula en el mundo.

Vayan, vayan á sus comarcas, que les están llamando como su única esperanza. Vayan y trabajen con ardor, puesto su mira el ideal hispano, que es la resumante de los nuestros. Vayan, que el rumor de nuestros trabajos será el mejor canto á la patria.

AMADEO HURTADO.

DEMANDA

Contradint al gran Cervantes en lo de que, segone, parts may foren bones, jo crech que si en la segona part hi ha tan bon assumpt com en la primera, valdrán igual; y feta aquesta reflexió, passo tot seguint a exposar l'assumpt, que, de que si es bò, a vostra cordura ho deixó, estimables tarragonines.

Fa un temps que en aqueix mateix periòdich, y ab motiu de la gran festa de la Solidaridad Catalana, de glòria memoria y hermosos resultats, ferem una suscripció pera recullir fondos per l'esmentada festa, mes segons la costum fou d'homes sols; allavors jo ab tota la bona voluntat y creyent fer un obsequi a nostres dames, feu un prech hont demanava fossin elles també contribuyentes a tan digna causa.

Fou escoltat en lo què's pot demanar de nostra encasillada societat, y la llista de suscriptoras eixí a la llum del sol en aqueix mateix períodich.

Mercès sigan dades a nostres benvolgudes compatriotes, quines, fent semblants obres, sé donan lo sant nom de bones patriotes, y de dones prou pensadores per saber fins hont arriba la missió de la dôna dins les societats.

Ara si que cal fer un xich d'esfors per assolir la bona pensada de donar senyera a nostre Orfeó, que, de pas sigui dit, la ben necessita, perquè exèrcit sens senyera es com religió sens imatge, y exèrcits de nostra causa són nostres cors i orfeóns.

Veyent la tasca de llàrch fer, a vosaltres vinch demanantvos nos ajudieu a portarla a felis terme.

Ja sé que'm dirieu que ja ha sortit la llista de dames per tal enllaçar fi, mes també vos diré que ja ho sé, y que a totes les que primeres han sigut, si en mi estès, los donaria un premi, per mes que obrant aixís, elles mateixes se'l donen, fentse acreedores al nom de bones filles de la terra catalana.

Mes ara sembla que la cosa com si s'hagués entrebat, y fóra de les que tan dignament encapsalaren la llista y les seyyoretes directores y cantaires de l'Orfeó, no ha sigut la cosa més avant.

Es tal vegada que moltes de nostres tarragonines no saben que a Tarragona tenim l'entitat Orfeó, que es ben nostre y que dôna mostra de l'amor a la patria que dinys nostres cors, car que mitj ofegat, encara hi nia?

Es que no saben que aqueix Orfeó vol, demanda y necessita una senyera? Desitjan tenir simbol al cantar aquell bell himne:

Per demunt de nostres cants
aixequem una senyera
que ns farà més triomfants...

Jo ab l'ànima sadollada d'esperances, a vosaltres acudeixo, dònes de Tarragona y son camp; sé que no'm fareu fallides mes ilusions, sé que un cop més demostraréu vostres enllairats sentiments, per demunt de tota mesquinesa de mires.

Es en vosaltres en qui té més fè la mare Patria, vosaltres feríeu reviure en los cors de vostres estimats y de vostres fills lo foch sagrat de sor amor.

L'hora del petit sacrifici es arribada; feu esdevenir fets hermosos mes falagueres esperances.

Es dita antiga, que l'amor tot ho pot; veyam, donchs, com l'amor a vostra terra vos fa sortir de mollos miserables y fer gala de vostres bells y nobles ideals.

Segons se puga fer lo sacrifici, què no per ser més gròs ni més xich serà més hermos.

Diumenge vinent sortirà la llista; ab quins ulls més oberts mirarem quines serán les primeres que honrantse elles honrarán ab sos noms nostre periòdic.

Voleu causa més comprehensora que vos induixi a ferho la patria, la música y nostre joventut? Feulo'l petit sacrifici, que una munió de cors joves cantant ab amor cants de nostra terra, vos en donarà mert cès.

Aneuhi a sentir aquell esclat de veus jovenívoles; elles ab ses canturies vos encoratjarán, allí veureu l'hermos escull de nostra Tarragona, qui deixanho tot y passant per tot, allí s'acobla per cantar los desis, les frisanes, les grandeses y ls anyoraments del poble català.

Demostréuhi que vos es grata sa tasca y que en vosaltres vibra també'l sant amor que a ells anima y que ab ells tam bé sentiu y voleu lo gran resorgiment de nostra estimada Catalunya.

JOSEPH MIRALLES.

Contra "Los Sucesos"

Certament és ben lloable la campanya que estimats companys en la prempsa, fan en contra d'aquestes publicacions perniciose, propagadores de crims.

Nosaltres que en nombres anteriors secundarem aital conducta, considerém indispensable que tota la prempsa sensata de Catalunya y preferentment la catalanista, s'compenetri de la necessitat de fer afrenta ab aqueixos paperots, quina única finalitat és lo negoci particular en perjudici de la moralitat de nostre poble. Tots plegats hem de fèrnoshen ressò d'eixa impiosa necessitat; hem d'aixecar unànimament un crit de protesta de que's tolerri la propagació de semblants publicacions que són la vergonya més gran per un poble que com lo nostre, té donades probes de civisme y amor al progrés humà. Hem de protestar, ferma y dignament de la malversió que per medi d'eixa prempsa criminalista, s'fa dels sentiments generosos, que bategan fins en lo cor dels més sénzills y ignorantans de nostres ciutadans.

No deuen tenirne prou ab la desgracia de que's goberns no s'hagin preocupats de la llur educació, que desconeixedors bona part d'ells de tota idea educativa, se's facilita's medis, pera que poch a poch y inconciencien vagin familiarisantse ab lo crim, espurgant de son si, lo que foren un jorn guspíres de generositat y convertintles en premeditacions anti-humanitaris, conseqüència directa de la llur habituació en los fets sagnants y reprobables que's fan coneixer los explotadors de la conciencia humana.

No sembla sinó, que sia un desitj o a plena voluntat d'altres esferes, aquestes continues manifestacions de desmoralisació del poble; més per si fós aixís, nosaltres tenim lo deber d'oposarhi resoltament la nostra de voluntat, per impedir que triomfi lo que es escarni a la cultura y al progrés.

Hi tenim un dret y un deber, ja que volèm sembrar nostra terra de noves lleïs, perque grànin en profit de la patria, produint una generació nova, culta, orfe de tot vici, allunyada sempre del contag del mal, de tallar de soca y arrel eixes herbes verinoses que s'escampen y viuen en lo camp rialler de la bondat, fruit l'aliment que no's pertoca, y afeblint ab sa existència l'hermosa ufana de la planta que està destinada a vigorisar la forsa renovadora, imposadóra d'un benestar social.

De permetre o tolerar que s'espandeixin arru de Catalunya, eixes ressenyes

de crims, fets sagnants predilectes unicament en lo més insà d'un poble y que per lo tant dèu ésser lo més despreciable, de pendres ab indiferència la propagació d'eixes informacions disfamants, fòrem també uns culpables de l'incultura social, de l'endarreriment intelectual de nostre poble. Hem d'oposarnoshi donchs; devem fer tot quan nos permetin nostres forces, pera destruir al menys en la nostra terra, semblants abusos intolerables. No hem d'oblidarnos, jamay que unicament l'embrutiment de nostres germans de patria, podria impossibilitar lo triomf de nostra causa, que és de cultura, de progrés.

Es una gran vergonya que quan de tots los indrets, ressona en la veu popular lo desitj de fruir una instrucció sana, moderna, lo desitj de fruir una cultura digna, de la quèl poble desgraciadament n'està mancat, en absolut, surtin més explotadors de l'ignorancia, y ab sa obra negativa, funestíssima, escarneixin tant obertament les aspiracions altruistes y de justicia dels que demanen instrucció, dels que anhelan un avens explendorós.

Y'l poble, aqueixa desgraciada massa popular, enllach d'obtenir lo que tant justament demana, lo que li ensenyaria a coneixer y practicar en tots los seus aspectes l'altruisme, lo que li despertaria's sentiments més amorosos, fentli concebir una era de pau humana, troba en sus mans, mercès als enemichs del progrés, lo que perverteix sos sentiments adormits, mostrant en sos ulls una sèrie de fets horribles, quina ostentació fa mereixedora del menyspreu de tota persona honrada.

Fem, donchs, obra digna, afrontant eixes publicacions criminalistes, sagell de barbarisme. Ella dignificarà nostre esfors. Ja que'l pès de l'autoritat gubernamental mostra sa indiferència enfront d'aquest perill de perversió humana, fem supervindre, en justicia, nostra voluntat colectiva, com a dret que hi tenim de bonsciutadáns.

Fèmla decididament aquesta obra humanitaria, avergonyint a ne's que caiguin en la baixesa de posar sos ulls sobre eixos paperots indignes, quina publicació es la taca més humiliant que pot sofrir un poble civilisat.

La gent de "El Liberal"

Un diari de Madrid *El Globo*, demostra coneixer a la gent de *El Liberal de Barcelona*. Vegin si no, lo següent que relata:

«Dije que relataría una anécdota referente al diario barcelonés, de progenio madrileña, que ha sido el causante de la zalgarda de los supuestos ultrajes á la Nación y á l'Ejército cometidos en Badalona.

Ahí va la anécdota, rigurosamente histórica:

El 24 de diciembre pasado, el anarquista José Sala agredió, puñal en mano, al cardenal Casañas.

El Sala era natural de Vich, y el diario referido envió un redactor a dicha ciudad con objeto de que realizara pesquisas y averiguara los antecedentes del agresor del cardenal.

Pero el redactor que se designó es de lo más desahogado que pueda uno imaginarse, y tiene una hoja de servicios nuditísimos en lo referente á infundios, algunos de ellos morrocotudos.

El chico fué á Vich, metióse en un café, y de allí salió á la hora del regreso, quedando, naturalmente, por realizar las pesquisas que le encargaron.

Esto no obstante, compareció en la redacción con el *carnet* cuajado de notas y datos, y publicó una información extensísima referente al Sala, siguiendo paso á paso su vida, á partir de su nacimiento, hasta la comisión del crimen. Si no fuera porque todo era inventado—él mismo lo confesó después,—podía tomarse aquello por la verdad pura.

Y no paró aquí la despreocupación del periodista.

Entre otros datos, presentó una carta de puño y letra del Sala, carta que le costó—muchas fatigas y sudores adquirir. Pero la tal carta era invención, como todo lo demás, y había sido escrita por un hermano político del periodista.

Y he aquí que un compañero de redacción, grafólogo de los más reputados, examina conciudadamente la seudo carta de Sala, y escribe muy serio en el diario que «basta examinar el carácter de letra del documento en cuestión para convencerse de que el autor de tal escrito era un criminal nato».

El verdadero autor de la carta, ó sea el hermano político del periodista, al leer

tan peregrino juicio, pegó un bote que, á estar más bajo el techo, sale descalabrado.

El buen hombre todo lo hubiera imaginado menos resultar criminal nato por tabla.

Posteriormente, el diario tantas veces citado publicó un editorial estudiando la mentalidad del Sala desde el punto de vista de su carácter de letra.

Ahora bien: sobre la base de la información de un diario tan soberanamente ligero, se promueven conflictos nacionales y se instruyen procesos y se ha's de armar la gorda.

Risum tenealis? Y afegeix nostre confrare *El Poble Català*:

A n'aquests datus, ben cert, podríem afegeirnhi alguns d'interessants sobre la mort del mateix Sala, que'l periodista en qüestió—lo mateix que falsificá la carta—infà considerablement, suposant que no se l'havia deixat entrar a la presó pera comprobar los fets, lo qual era fals, ja que ni s'hi havia acostat, originantse ab aquest motiu una qüestió personal entre'l director de *El Liberal* y'l de la Presó cellular.

Més aquests històries no'n interessen. L'únich que podem anotar com a detail curiós és que l'autor de la ressenya del miting de Badalona, es el redactor-subsitut de l'autor de les falsetats den Sala, de que parla *El Globo*.

Se comprén que'l suplet ha volgut fer quedar bé an aquell a qui substituia.

A no ser que fós veritat lo que va dir aquell senyor, y es que les mentides de la ressenya, no eren d'ell, sinó que les hi posaren a la Direcció.

Però qui'n treu l'entrellat de certs... periodistes

UNA EXCURSIÓ A SITGES Y VILANOVA

Impresions de viatge

(Continuació.)

Verament corpresa per lo quadro d'en Casas, passarem al quart de dormir, blanch tot ell, d'una blancor encisadora que fa recordar aquell hermos treball del malaguanyat Ixart *La cambra blanca*, súgerit en sa estada a Aigues Bones.

Los mobles que omplen aquesta cambra a la catalana són tots ells d'un valor antiquíssim, mobles tots d'un gran enginy en lo treball de ma. Lo llit blanch, com una bolva de neu, es barroch voltat de cadires de l'Imperi, també blanques. Uns quants quadros a l'oli que mostraven ésser obra dels més genials pintors y un Sant Crist d'un tamany grossissim, adornan les parets de l'avant alcoba. No citem en orde de colocacióls noms dels més valiosos quadros exposats, mes recordém, entre altres, haver vist dibuixos d'en Urrabieta Vierge, Pitxot, Mas y Fontdevila, d'Ibels y Muller, la famosa *Primavera* d'en Botticelli, alguns d'en Leonardo de Vinci, moltissims d'en Casas y Rusiñol, fent especial menció del d'aquest darrer tan justament admirat *La última recepta*. Esclar que potser nos deixém a molts altres mestres, mes no es del cas tornar a insistir de la manca d'un *Cicerone* en aquest Temple d'art, pera que un puga ferse cabal de tot quant de bò tanca'l Cau.

Visitada la planta baixa y quin los ulls semblavan que estessin fatigats de tant de mirar, y quan nostre ànima sodollada y enllairada d'emocions vibrants y deleites que l'havíen adormit en les regions desconegudes de la Bellesa, creyen potser no sentir altres sotregades, pujarem a la part superior del Cau, al grandiós saló gòtic, al magestuós saló gòtic.

Jo no sé quina emoció reb lo visitant al trobarse devant de les ruines del Partenón ni devant de les gegantes Piràmides, ni lo que li passa al visitar l'Alhambra y tantes obres monstruosas que són la joia de la pobre humanitat, tan petita sempre, tan migrada y trista. No he vist tot això; jo no he vist lo sol a Orient, ni l'Atenes, ni les Catacumbes, ni'l Museu del Vaticà. Jo no he vist la Grecia, aquella Grecia de l'inmortal Saber, ni la Roma, aquella Roma heròica y llegendària, ni Numancia, ni les catarates del Niàgara, ni l'Aràbia, ni'l Rhin, res d'això he vist, no he vist sinó alguna Catedral gòtica com a obra colossal; però al trobarme devant d'aquell saló gran, d'aquell saló p' tit posat al bell costat d'aquelles joies de l'art de la natura, del geni y la forsa humana he pensat què més volia, què més puch volguer pera mostrarme gojós y satisfet de la visita a aquest edifici de l'art, somiat per un cor artista, projectat y dut a bon terme per un sacerdot y esclau de l'art del bon

dir y del bell sentir? Oh, sí, podia jo y podian tots los amics restar satisfets de nostra excursió, que, repetirlo, es la més aprofitada de les fins avuy realisades!

Convé dir que en aquest grandiós saló es sens dubte allí hont en Rusiñol hi aboçà tota la seva inagotable font artística y la seva més fantasiadora ànima.

Lo sostre plè de plafonets de fons blau es capritxós y elegant. La fusta tota imita al noguer. Per los costats, hi campejan uns aligots alemanys a la corona de l'Imperi, de tòns blaus tots ells. Es una cosa altament hermosa per lo senzilla. Lo sostre està sostingut per unes encaballades d'una forsa grandiós, lo que fa que tot lo saló respiri una potència de conjunt que encaixa perfectament ab la grandiositat de Cau, apartat del poble, apartat de la vida del tráfic y del moviment prosaïch del viurer pera viurer.

De ferros colcats ací y allí n'hi ha una infinitat, poguent dirse sense exageració que es lo que hi abunda més en cantitat. Picaportes, forrellachs, llanties, armes, claus de porta, panys, etz., etz., en panoples uns y sense elles altres. Entre los mobles s'hi veuen veritables tresors y demunt d'aquests y algunes arquilles hi ha també un sens fi de ferros que desconeixerem sa procedencia, mes no'l mèrit del treball de forja. Entre los treballs de forja veieren penjades al sostre unes hermosíssimes lámpares d'un valor inestimable. Una d'elles sosté un dragó alat, gòtic molt capritxós. Candelers d'iglesia antiquíssims, porres, escuts, reixes, corrioles y algun que altre treball de forja representant animals mitològics y un llit santuissim de ferro forjat, istil Lluís XIII, que deixa exmarat al que'l visita. Es aquest una d'aquelles obres que són d'atenció preferent, donchs difícilment se'n veuen en lloc del món.

Preferent, després de la riquissima colecció de ferros, nos embadalirem devant dels dos famosos quadros del gran Greco, un *Sant Pere* y una *Santa Magdalena*, de quins quadros n'està engelosit y orgullós de posseirlos en Rusiñol. La *Venus* d'en Credi, copies d'en Giotto y d'en Rusiñol, dutes y extretes dels originals que dels pintors primitius feu en diferents museus d'Italia y altres països. Y són tants y tan abundosos los quadros que dels més celebrats mestres adornan lo grandiós saló, que ompliriam fulls y més fulls no més que citant noms, però com la memòria no es prou pera recordarlos, nos veiem ab forsa greu obligats a deixar tan agradosa tasca. No, no es possible descriureni es just que si un no posseix un bon estudi de tot lo que veu ho fassit tampoc. Aquell bossi de cel ahont l'Art es la llum que obre'l cor del visitant y li fa sentir amoroſies, aquell jardi de les flors de tantes centurias barrejades formant tova de riques flors obertes, aquell devassall de colors excessos, opacs, foscos, clars o de mitj tò fent viurer lo geni dels homes que s'inspiraren en trossos vivents de poesia inmortal, tant de poder, tant d'esfors, tanta lluita triomfant, fan acobardir, esporugueixen a l'home més fort y l'home's dò per vensut. Es que devant de la magnificència ha sentit uns tremolins d'emoçion que no sap pas si'l somni l'ha fet volar per les sublimitats de la fantasi, no sab pas si vêu la realitat d'aquells moments, enmudeix. ¡Oh, los silencis misteriosos de la Bellesa, quins secrets més profons y impenetrables que tancan. Y l'home, que ha sapigut arrencar de les entranyes de la terra objectes y matèries que li han servit després pera sos estudis científichs y d'elements directes pera executar la seva obra de mellorament humà, no ha pogut encara sapiguer la rahó d'aquests misteris. Y es que la Bellesa, com l'ànima, són insondables perquè totes dues són un mateix còs en quin, l'ànima, es la Bellesa, y la Bellesa es l'obra de l'ànima. No hi ha Bellesa sense una ànima, perquè una ànima sense sentiment de lo Bell fóra iglesia sense campanar, any sense primavera, vida sense amor, un sèr que bellugantse no tingués cor ni voluntat, res, un món buit, un cel sense flavor, nit sense estrelles, dia sense sol, llum sense claror, papellenes sense colors, aimants sense ilusions, un avuy sense demà, la negació del Tot.

B. M. y B.

(Acabarà.)

A complàurel, que convé

Hem rebut la següent circular que ab molt de gust publiquem, desitjant que Mossèn Alcover puga trobar lo que ab tant de pàrolisme desitja. Ho recomanem a tots los nostres amics.

ESTACIO CLIMATOLÓGICA

ESPLUGA
DE FRANCOLI

Quatre trens diaris.—Iglesia de l'Establiment.—Telegraf

—Grans reformes, com son, plantacions, passeigs, clavegueres, decoració y moblatje d'algunes habitacions, servey nou de cotxes, etz. etz.—Se poden fer moltes excursions.
—Banys y Aigües ferroes, radioactivas.—Estació del Ferrocarril de Lleida a Tarragona.

GRAN HOTEL VILLA ENGRACIA

Establiment de primer ordre. Obert tot l'any. Xalets y habitacions amoblades y de tots preus.

Aquestes aigües ferro-manganoses no tenen rival per regularizar les époques menstruals. Curan la cloroanemia, debilitat general, dispepsia, etz.

Pera informes y lloguer de Xalets: Plassa de Catalunya, 4, primer, 1.ª, BARCELONA

Palma, 14 de Juliol, 1906.

Molt senyor meu y amich: per l'excursió que hem de fer ab los Drs. Schädel y Counson per tot lo territori català per l'estudi a fondo de la nostra llengua benvolguda, disposant, com disposaré, desgraciadament, de poch temps, se fa precis que's amichs y entusiastes d'aquesta llengua de les diferents regions que la parlen, nos ajudin una mica, tenintnos preparada la feyna, a fi de trobarla a punt en arribarhi nosaltres. La nostra feyna l'ha compartida'l Dr. Schädel de la manera seguent: Ell ha d'estudiar la fonètica (els sons, la pronunciació de les paraules); el Dr. Counson la formació dels mots, especialment els sufics; y jo la fleksió, particularment del verb (formes de la conjugació). Aquests estudis els hem de fer demunt un milenar de paraules o formes replegades a cada comarca, sentintles pronunciar a una comarca, ja hi trobam replegats aquets milenars de paraules y formes, a l'acte porèm comensar l'estudi, y guanyam axí moltíssim de temps. Y aquest es el favor que li demán a vostè, que durant aquest mes de Juliol y primavera d'Agost ens replegui vostè tot sol a ajudat d'altres amichs, lo sigüent:

A. Per l'estudi del Dr. Schädel: de 1500 á 3000 paraules, usades dins aqueixa comarca. No importa que sien exclusives ó característiques d'ella; basta que s'hi usin. Basten paraules qualsevols, deslligades, totes soles.

B. Per l'estudi del Sr. Counson: treure una copia de 1000 paraules de les preparades a n'el Dr. Schädel, a fi de que tots dos puguen estudiarles á n'el metex temps.

C. Per l'estudi meu: mil formes verbals, axó es, totes les formes singulars y plurals de tots los temps dels verbs mes característichs o especials d'aquesta comarca; y, si no n'hi ha d'especials, posar-hi els que s'hi usin, sien com sian.

D. Per ajudar l'estudi de tots tres casos: cansons y corrandes populars, rondales y contarelles de coses qualsevols. D'axó replegar lo que's puga.

Aquestes paraules no importa posarles per orde alfabetich, sino axí com venuen.

Les formes verbals p'el meu estudi, convé distribuirles per verbs, axó es, posar plegades les del metex verb.

Totes aquestes paraules s'han de posar fent columna en fulles mes o menys grosses, deixant un bon espai en blanch a n'el costat per nosaltres podre-hi fer les nostres anotacions y advertencies.

Totes aquestes paraules les han d'escriure just axí com les pronuncien á n'aquesta comarca, sense anar a aclarir si les pronuncien malament. Es que la pronunciació popular de cada comarca té una importància capital per l'estudi de la llengua catalana; es una de les primeres bases de tal estudi. Per axó qu'escriuen per amor de Déu just lo que pronuncia la gent literata.

Jo li recomán amb tota la meva ànima aquella feyna; que la fassa per Déu y per la Patria.

Tenim are un'avinentesa magnifica per empender l'estudi fonamental de la llengua nostra ab aquets sabis estrangers que s'imposen aquest gros sacrifici de recórrer totes les regions de llengua catalana per estudiarles a fondo. Fassemlos costat, presemlos el nostre concurs. Seria una vergonya, un escàndol una cosa sense nom qu'ells demostrassen més interès que nosaltres a favor de la nostra metexa llengua, y que acabásem per no voldrelos ajudar, dins l'esfera de la nostra acció, en dit estudi, qu'ha de resultar tot en bé y profit nostre, ja la que la causa de la llengua catalana es la nostra metexa causa, la causa de la Patria.

Per lo tant, jo esper que vostè's dignarà acceptar el càrrec de replegar aquelles illes de paraules; y, si li fos sobrat per vostè tot sol, li prech que convidi alguns dels

seus amichs que sian trempats y aptes per axó, y qu'entre tots ho fassent.

Son afecçíssim servidor, amich y capellà que li besa les mans

ANTONI M.ª ALCOVER, Pyre.

Advertència.—Aquestes formes verbals no han d'esser de verbs de la metexa conjugació y qu's conjuguen de la metexa manera, sino de totes les conjugacions y que hi entrin totes les formes irregulars.

NOVES

SUSCRIPCIÓ

POPULAR Y VOLUNTARIA PERA LA SENYERA
DE L'«ORFEO TARRAGONÍ»
PREMIADA EN LO CONCURS LOCAL

	Pessetas
Suma anterior de la llista d'homes	269'50
Joan Recasens.....	1
Ramón Casals.....	1
Francisco Batlle	5
Pere Alomá.....	0'50
Jaume Del-labat.....	0'50
J. Alasá	5
Ll. C.	1
Francesch Rosich.....	3
Francesch Carafi	0'25
N. N.....	1'50
B. M.....	1
Joan Grás.....	1
Un catalanista que no se'n diu....	0'50
Albert Bonet.....	5
Total.....	295'75
<i>(Seguirà).</i>	
**	
Suma anterior de la llista de seyores y seyoretas	300'55
Lluïsa y María Mas y Borrás ...	20
Teresina Punsoda	2'50
Esporansa Mestre.....	5
Una entusiasta de l'Orfeo.....	1
Cinta Gabaldá.....	1'50
Total.....	330'55
<i>(Seguirà).</i>	

Francament la calor que sofri'm es massa forta. Fa uns quinze dies que apreta desesperadament y per ara no té trasses de mimvar. Si no plou de debò un o dos dies tenim calor y pols per temps. L'aigua ja comensa a escassejar y Déu fassi que no'ns trobèm aviat sense aquest indispensable líquit.
Lo senyor batlle per xó no ha volgut oir lo nostre prech referent a la pols dels carrossers del port y sentiríem que fés lo sórt en aquest altre que anèm a ferri: Es lo cas que, ls abeuradors del port estan escassos d'aigües y a més, s'hi troben un sens fi de sangoneres que molts animals se'n engullen al beurer. Sabèm més de dos cassos y també que a moltes besties los ha donat molt mal resultat.
¿No podrà'l senyor Cuchi ordenar una llimpiesa a aquests abeuradors?
Lo diumenge y dijous passats s'han celebrat en l'elegant y concorregut Café del Centro dos concerts en los que la xamosa y simpática nena Na Mercè Salas ha cantat, acompañada al piano y harmonium pels mestres Salvat y Gols, arias del modern y antic repertori fent les delicies de l'escullit públic que cada nit ha omplert dit establecimiento.
La senyoreta Salas té una bonica veu y emiteix los aguts ab gran facilitat, anant-sen fins al mi sobreagut ab una sèrie de picats en lo rondó de la Sonàmbula y de la Lucia, que foren l'admiració de la concurrencia que l'aplaudi frenèticament. També digué ab molta justesa y colorit la romanesa de l'Anillo de Hierro, que li valgué una verdadera ovació, deguda princi-

palment al sentiment ab que la canta.

Creyèm que la senyoreta Salas ha d'ésser una primera figura en lo cant dramàtic si estudiada de ferm, per lo que li endressèm nostra felicitació entusiasta.

A les nou de la nit del diumenge tindrà lloc en lo gran cafè del Centro un concert per la notable artista Na Mercè Salas Pujol, que tants aplausos està mereixent de l'escullida concurrencia que assisteix a dicha casa.

Les pesses que cantarà l'esmentada artista són les següents:

- 1.ª «Cavalleria Rusticana», preludi.
- 2.ª «Gigantes y Cabezudos».
- 3.ª «Rigo'etto». Caro nome.
- 4.ª «Jugar con fuego», romansa.
- 5.ª «Luccia». Rondó (a petició).
- 6.ª «Mercedes». Tiempo de vals.

Tret d'un confrare barceloní, reproduim en altre lloc del present número un hermos article de l'Amadéu Hurtado, titulat «Separatisme», de gran actualitat y qual lectura y propagació recomanem als nostres amichs.

Segons notices s'han presentat alguns recurs contra l'acort de l'Ajuntament que designà la Plassa del Progrés pera implantarhi'l mercat únic.

Nostres amichs los esposos Cornadó-Lloret passan per la satisfacció d'haver tingut son primer fill.

De tot cor los accompanyem en tant justificada alegria.

Comensen a moures de debòls veïns del Cós del Bou preparant la festa de Sant Roch, que enguany promet ésser molt lluïda.

Demà celebra lo Centre Català la festa de Los Felius. Es de suposar que com sempre, l'espayosa sala-teatre se veurà a curull de bonicoyes nenes que faràn lo desespero del jovent. Que resulti ben lluïda la festa es lo que de bon cor desitjèm nosaltres.

Sembla que's propietaris de l'aigua tornan a queixar-se de valent y que hi ha algú decidit a entaular un plet ab l'Ajuntament.

Ho creurèm quan ho veurèm.

Les obres de l'Ateneu de Tarragona van seguint ab gran activitat.

Lo sostre està ja casi bé enllistit y presenta un bon cop de vista que una vegada arreglada la boca de l'escenari acabara de produir un efecte sorprendent.

Lo vestíbul ha quedat molt espayós puig que la paret que l'empetitia ha sigut ja enderroçada y posada, en sa substitució, una viga de ferro ab una columna.

La comissió d'ensenyansa ha donat ja principi als treballs preliminars y prompte posarà mans a l'obra pera dotar a l'Ateneu d'una casa aproposit pera les classes nocturnes que seran les úniques que per ara se donaran. Sabèm que són molts los sòcis que esperan l'obertura de curs pera enviarhi'l seu fills que rebràn una instrucció esmerada.

L'assumpto de l'aigua del Port continua en lo mateix estat de sempre; a cada moa ment se trenc una cosa o altra y d'aigu-no n'hi há.

Es necessari que l'Ajuntament tracti aquesta qüestió ab la serietat que's mereix y decideixi d'una vegada; la substitució de les actuals tuberías inútils completament, per altres de bones, sino dins de pochs mesos tota la part baixa de la ciutat quedará sense lo primer element de vida, no podrán ni beure.

Convalecencias.—Ovi Lecitina Giol.

—Neurastenia.—Neurostegeno Sugrañes.

COSTUMS TARRAGONINSE

Darreras obras de

D. FERRAN DE QUEROL Y DE BOFARULL

HERÈU Y CABALÉ..... Preu: 2 ptas.

MONTSERRAT..... » 3 »

Se venen en l'estampa d'en Francesch Sugrañes.

TIP. DE FRANCESCH SUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 9

Ibarra y C.^a de Sevilla

Línia regular de grans vapors

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcia, Carril, Corunya, Ferrol, Rívadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Pasages, San Sebastiá, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Haute y París.

Sortirà d'aquest port lo dia 9 de Agost lo vapor Cabo S. Vicente, son capitá D. Antoni de Echave, admetent càrrega y passatgers pera's citats ports.

Lo despatxa son consignatari D. Marián Pérez.

Donya Carme Figuerola

VIUDA DE PERPIÑÀ

ESPECIALISTA EN PARTS

Ex-alumna de l'Hospital de Santa Creu, de Barcelona, ab dos anys de pràctica en dit benèfic establiment, ofereix sos serveys.

Rambla de Sant Joan, 56, entrellots

VINS, OLIS, VINAGRES

(Cellita particular de Casa Batlle)

Despatx: Caballers, 6, baixos.

Venda a la menuda

Servey a domicili

EMULSIÓN NADAL

UNICA con 80 por 100, aceite bacalao 1%, glicerofosfatos, hipofosfites, glicerina. La mejor. Reconstituyente, tónico-nutritivo. Niños, viejos, convalecencias, embarazo, lactancia, tisus, escrofulas, linfatismo, rugosismo, anemia, diabetes, gota, dolores, nervios. Análisis Drs. Bonet y Godina, aprobación Colegios Médicos y Farmacéuticos. Medalla de plata. Farmacias y Droguerías.

JARABE HIPOFOSFITO NADAL

con Neurostina. Tónico, reconstituyente, estimulante. Hipofosfito de cal, esteroímina, hierro, manganeso, quinina, sosa, cuscina, tónico amargo y neurostina (fósforo orgánico). Anemia cerebral, enfermedades medulares; acelera digestión. Productos escogidos. Medalla de plata. Farmacias y Droguerías.

DISPONIBLE

NEURASTENIES clorosis, debilitat general, anemia

se curen radicalment ab l'ús del

NEUROSTEÓGENO SUGRAÑES EN TOTES LES FARMACIES

Disponible

Sastrería y Camisería d'en

VICENS BRELL

NOVETATS de la temporada d'hivern en Sastrería, Camiseria y Corbateria.

DEPÓSIT d'ornaments religiosos dels **Fills de Miquel Gusí**, de Barcelona.

DEPÓSIT de l'acreditada sombreria de la casa **L. Trinchet**. Especialitat en los de teula y copa.

Se confeccionen tota mena de trajes y pesses pera senyors eclesiástichs.

Comte de Rius, 23 y Rambla de Sant Joan, 57

DR. SASTRE Y MARQUÉS HOSPITAL, 109.—BARCELONA

Pastilles calmants de la tos del Dr. Sastre y Marqués.

Vi d'ostres del Dr. Sastre y Marqués, lo mejor dels tònichs.

Sucré vermicfruch del Dr. Sastre y Marqués, preciós remey pera espulsar los cuchs.

Essència febrifuga del Dr. Sastre y Marqués, contra tota classe de febres.

Denticina del Dr. Sastre y Marqués, és la salvació segura dels nens en tots los accidents perillosos de la dentició.

Conservador de la boca del Dr. Sastre y Marqués. Ab aquest preciós remey s'eviten tots sos malalties.

Per tenir lo cabell no hi ha res com la tintura del Dr. Sastre y Marqués.

Casa especial en Axarops medicinals dosificats

AYGUA NAF SERRA

EXCELSER

En Llanas ven uns paraigus de semis-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantíssim hò, que resisteix tota prova al devall d'un canal. Ademés, també té uns vanos ab pintats tan rebòns, que ni Rafael ni Murillo los podrian fer melló, aproposit per regalos; causan gran admiració. Trobaran també sombrillas y un gran assortit de bastòns, parassols de totas menes que són molt barato y bons. Mellor dit: no hi ha cap casa en tan bonas condicions.

26.—Comte de Rius, 26.—TARRAGONA

Tallers d'Arts Sumptuaries

FRANCISCO CASANOVAS

SUCCESSOR DE FÉLIX RIBAS

Carretera de Castelló.—TARRAGONA

Se construeix ab perfecció tot lo referent a Arts sumptuaries.

Projectes y presupostos detallats de les obres que ho requereixin.

Lo Camp de Tarragona

SEMANARI CATALANISTA

Redacció: Carrer Méndez Núñez 6, baixos. Administració: Rambla de St. Joan, 39. Llibreria y Centre de suscripcions de D. Sadurní Ginesta.

Preus de suscripció

Tarragona, trimestre.....	1'50 pta.
Foia.....	1'50 »
Extranjer.....	2'0 »
Número d'avuy.....	0'15 »

De venda en lo local de l'«Associació Catalanista», carrer de Méndez Núñez, 6 y en la esmentada Llibreria.

Anunci a preus reduits

EXQUISITS XACOLATES

de la casa
TUPIKAMBIA

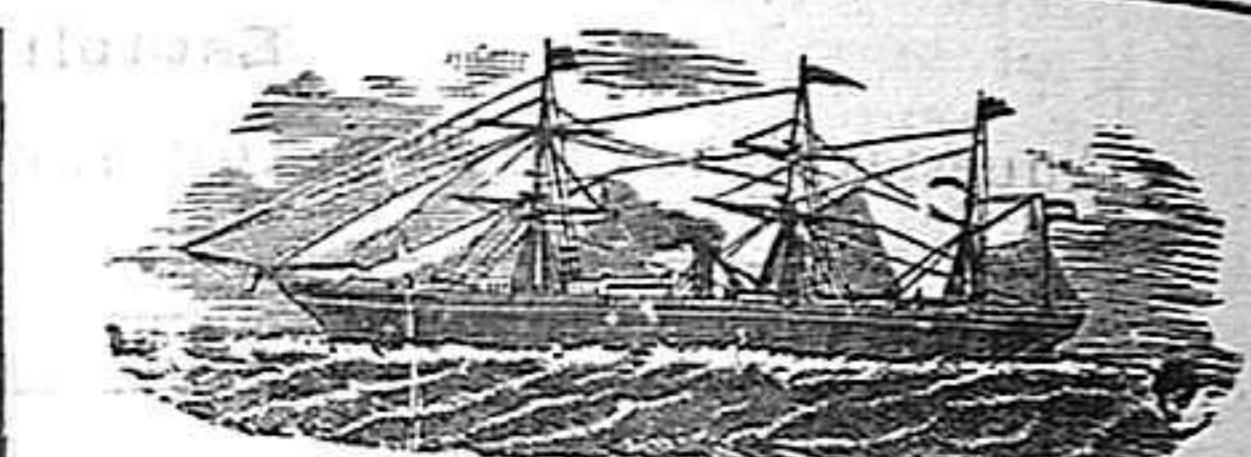
SUCRE FINA DE CLASSE SUPERIOR A BONS PREUS

Únic representant a Tarragona y sa Comarca

En Joan Roset Sabaté.-Pastisseria

Carrer de l'Ullí, núm. 19.—Tarragona

Serveys de la Companyia Trasatlàntica

Linia de Cuba y Méxic.—Lo dia 17 de Agost sortirà de Bilbao, lo 20 de Santander y l'1 de Coruña lo vapor

ALFONSO XIII

directament pera Habana y Veracruz. Admet passatge y càrrega pera Costafirmé y Pacific ab trasbord a Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia. Combinacions pera litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Linia de Nova-York, Cuba y Méxic.—Lo dia 26 de Agost sortirà de Barcelona, l'1 de Málaga y l'30 de Cádiz, lo vapor

MANUEL CALVO

directament pera Nova York, Habana y Veracruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units, litorals de Cuba y Isla de Santo Domingo. També admite passatge pera Puerto Plata ab trasbord a Habana.

MONTEVIDEO

directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, d'ahou surten lo 12 de cada mes pera Sabanilla, Curaçao, Puerto Cabello y La Guayra, admeten passatge y càrrega pera Veracruz ab trasbord a Habana. Combina pel ferrocarril de Panamá ab las companyias de navegació del Pacific, pera quals ports admets passatge y càrrega ab bittlets y coneixements directes. Combinació pera'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge pera Puerto Plata ab trasbord a Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris y ab trasbord a Habana. També carrega pera Maracaibo, Coro, Carupano y Camaná ab trasbord a Puerto Cabello y pera Trinitat, ab trasbord a Curaçao.

Linia de Filipinas.—Lo dia 18 de Agost sortirà de Barcelona, havent fet las escalas intermitjades, lo vapor

ISLA DE LUZÓN

directament pera Génova, Port-Said, Suez, Colombo, Singapore y Manila, servint per trasbord los ports de la costa Oriental d'Africa, de l'India, Iava, Sumatra, China, Japó y Australia.

Linia de Buenos Aires.—Lo dia 3 de Agost sortirà de Barcelona, lo 5 de Málaga y l'7 de Cádiz, lo vapor

LEON XIII

directament pera Santa Cruz de Tenerife, Mor. tevideo y Buenos Aires.

Linia de Canarias.—Lo 17 de cada mes sortirà de Barcelona, l'18 de Valencia, lo 19 de Alacant y l'22 de Cádiz, lo vapor

M. L. VILLAVERDE

directament pera Tanger, Casablanca, Mazagán, Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife y Santa Cruz de la Palma, retornant a Santa Cruz de Tenerife pera emprendre lo viatge de retorn, fent las escalas de Las Palmas, Cádiz, Alacant, Valencia y Barcelona.

Linia de Fernando Poo.—Lo dia 25 de Setembre sortirà de Barcelona y l'30 de Cádiz, lo vapor

SAN FRANCISCO

pera Fernando Poo, ab escalas a Casablanca, Mazagán y altres ports de la costa Occidental d'Africa y Golf de Guinea.

Linia de Tanger.—Sortidas de Cádiz: dijous, dimecres y divendres. Sortidas de Tanger: dimars, dijous y dissabtes.

Aquests vapors admetsen càrrega en les condicions més favorables y passatgers, a quins la Companyia dóna allotjaments molt cómod y tracte esmerat, com la acreditació en son dilatats serveys. Rebaixas a famílies. Preus convencionals pera camarots de luxe. Rebaixas pera passatges d'anada y tornada. També s'admet càrrega y s'expesen passatges pera tots los serveis servits per líneas regulars. La empresa pot assurar las mercaderías que s'embarquin en los seus vapors.

AVIS IMPORTANT.—Rebaixa en los nòlits per d'exportació.—La Companyia fa rebaixas de 30 per 100 en los nòlits de determinats articles, ab arreglo a lo establecido en la R. O. del Ministeri d'Agricultura, Industria y Comercio y Obras Públicas de 14 Abril de 1904, publicada a la Gaceta del dia 22 del mateix mes.

Serveys comercials.—La secció que d'aquests serveys té establecta la Companyia, s'encarrega de treballar a Ultramar los Mostruaris que li siguin entregats y de la collocació dels articles, qual venda, ensaig, desigual fer los Exportadors.

Per més informes dirigirse a son agent

D. EMILI BORRÀS

Aquesta triple aigua de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma està elaborada ab la flor tendre, fresca y escullida del taronger agre y's vend en botellas de 1/4 de litre al preu d'una pesseta.

A l'engrès importants descomptes. Farmacia y laboratori de A. Serra.—Demana AYGUA NAF SERRA a la menuda Farmacia del Centre.—Tarragona.